

فهرست پایان‌نامه‌های دانشگاهی در زمینه گویش‌های ایران (بخش سوم)

محمدامین ناصح (دانشگاه بیرجند)

مقدمه

تاکنون پژوهش‌های علمی متعددی در زمینه بررسی گویش‌های ایران در قالب کتاب‌ها، مقالات و سخنرانی‌ها انجام شده است. با وجود این، بیشترین سهم مطالعات صورت‌گرفته در این زمینه، متعلق به پایان‌نامه‌های تحصیلی است که معرفی و بهره‌گیری از نتایج آنها می‌تواند پیشبرد تحقیقات تخصصی آتی در این حوزه را شتاب بیشتری بخشد. فهرست حاضر در حقیقت، بخش سوم از مجموعه اطلاعاتی است که با هدف معرفی پایان‌نامه‌های ارائه شده در حوزه گویش‌های ایران در قالب یک طرح پژوهشی^۱ به‌انجام رسیده است. نخستین بخش از این اطلاعات به معرفی ۲۶۶ پایان‌نامه دانشگاهی ارائه شده در فاصله زمانی ۱۳۳۹ تا ۱۳۷۹ پرداخته بود که در حاشیه «نخستین هم‌اندیشی گویش‌شناسی ایران» (اردیبهشت ۱۳۸۰، فرهنگستان زبان و ادب فارسی) در قالب کتابچه‌ای به چاپ رسید. بخش تکمیلی آن مجموعه نیز مشتمل بر اطلاعات

۱ «طرح پژوهشی گردآوری و چکیده‌نویسی پایان‌نامه‌های زبان‌شناختی دانشگاه‌های دولتی و آزاد کشور»، معاونت پژوهشی دانشگاه بیرجند، ۱۳۸۲.

کتاب شناختی ۱۳۷ پایان‌نامه دیگر همراه با تحلیل آماری آنها در شماره سوم فصلنامه گوش شناسی در بهمن ۱۳۸۳ منتشر شد.

فهرست حاضر، که در واقع ادامه روند مذکور می‌باشد، در بردارنده اطلاعات کتاب شناختی ۱۰۴ پایان‌نامه دانشگاهی متأخر است که عمدتاً در سال‌های ۸۶-۱۳۸۲ ارائه شده‌اند. تعداد عناوین معرفی شده در این سه فهرستگان، مجموعاً، ۵۰۷ پایان‌نامه تحصیلی است که در ۲۴ مرکز آموزش عالی دولتی و دانشگاه آزاد کشور^۲ در گروه‌های آموزشی رشته‌های زبان شناسی همگانی، فرهنگ و زبان‌های باستانی، زبان و ادبیات فارسی، آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان، آموزش زبان انگلیسی و مردم‌شناسی به انجام رسیده‌اند. شایان ذکر است که در گردآوری و تنظیم این اطلاعات (که عمدتاً از طریق مراجعه مستقیم به کتابخانه‌های دانشگاهی فراهم شده‌اند) توجه پژوهنده تنها به گوش‌های ایرانی معطوف نبوده بلکه همه زبان‌ها و گوش‌های موجود در داخل مرزهای کشور را در مد نظر داشته است. امید است که حاصل این تلاش‌ها بتواند، ضمن ایجاد رونق و نوآوری در پژوهش‌های آتی، موجبات ارتقاء سطح علمی آنها را نیز فراهم سازد.

پایان‌نامه‌ها

- ۱) آقایی، جعفر (۱۳۸۳). «توصیف زبان شناختی گوش کوردهی». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه شیراز، ۲۶۸ ص (به راهنمایی دکتر مرتضی یمینی).
- ۲) آل بوغییش، منیژه (۱۳۸۲). «بررسی گوش ماهشهری». کارشناسی ارشد فرهنگ و زبان‌های باستانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات (به راهنمایی دکتر مصطفی عاصی).
- ۳) ابراهیمی، لطف‌الله (۱۳۸۳). «تأثیر زبان غالب بر پدیده رمزگردانی در دوزبانه‌های

۲) مراکز آموزش عالی عبارت‌اند از: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، دانشگاه‌های اصفهان، تربیت مدرس، تهران، رازی کرمانشاه، سیستان و بلوچستان، شهید باهنر کرمان، شهید بهشتی، شهید چمران اهواز، شیراز، علامه طباطبایی، فردوسی مشهد و دانشگاه‌های آزاد اسلامی واحدهای اراک، بیرجند، تبریز، تهران مرکزی، دزفول، زنجان، سبزوار، سنندج، علوم و تحقیقات، کرج، مشهد، نجف‌آباد.

- کردی - فارسی». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۲۲ ص (به راهنمایی دکتر یحیی مدرس).
۴) احسانی چمبلی، آزاده (۱۳۸۴). «مقایسه دستوری فارسی میانه با کردی امایشی گیلان». کارشناسی ارشد فرهنگ و زبان‌های باستانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی (به راهنمایی دکتر زهره زرشناس).
۵) احمدی، مهرا (۸۵-۱۳۸۴). «بررسی نظام صرفی اسم در زبان کردی». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۱۷۵ ص (به راهنمایی دکتر سعید عریان).
۶) احمدیان، احمد (۱۳۸۳). «بررسی خطاهای زبانی دانش‌آموزان فارسی‌آموز کردزبان گوش مهاباد». کارشناسی ارشد آموزش زبان فارسی، دانشگاه علامه طباطبایی (به راهنمایی دکتر فهیمه معرفت).
۷) ادیب پور، آریتا (۱۳۸۴). «تحقیق در تاریخچه زبان و فرهنگ آذری و سیر تحول آن». کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی (به راهنمایی دکتر جلیل تجلیل).
۸) اذکایی، منیژه (۱۳۸۲). «واژه‌نامه لهجه همدانی». کارشناسی ارشد فرهنگ و زبان‌های باستانی، دانشگاه تهران، ۲۹۵ ص (به راهنمایی دکتر محسن ابوالقاسمی).
۹) اسفندیار، اصغر (۱۳۸۵). «بررسی گویش روستای لیزورز (فیروزکوه)». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی (به راهنمایی دکتر ایران کلباسی).
۱۰) انصاری سهلان، مریم (۱۳۸۲). «بررسی وام واژه‌های زبان سومری در زبان ترکی آذربایجانی». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۱۰۷ ص (به راهنمایی دکتر ویدا شقاقی).
۱۱) ایمانی، محمود (۱۳۸۳). «بررسی جایگاه و کاربرد زبان‌های ترکی و فارسی در میان گویشوران شهر قم». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه علامه طباطبایی (به راهنمایی دکتر کامبیز محمودزاده).
۱۲) باقری، اکرم (۱۳۸۳). «بررسی توصیفی ساخت واجی، تصریفی و اشتقاقی در

- گوش لری ممسنی». کارشناسی ارشد آموزش زبان فارسی، دانشگاه شیراز، ۲۰۴ ص (به راهنمایی دکتر جلال رحیمیان).
- ۱۳) باقری، سیاوش (۱۳۷۷). «فرهنگ عامه و گوش جهرم». کارشناسی ارشد فرهنگ و زبان‌های باستانی، دانشگاه شیراز (به راهنمایی دکتر محمود طاووسی).
- ۱۴) بروغنی، فاطمه (۱۳۸۳). «بررسی واج شناختی گوش سبزواری». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۲۲ ص (به راهنمایی دکتر عالیه کرد زعفرانلو کامبوزیا).
- ۱۵) بساطی، هوشنگ (۱۳۸۵). «اشتقاق اسم در گوش کردی آبدانانی». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه رازی کرمانشاه (به راهنمایی دکتر خسرو غلامعلی زاده).
- ۱۶) بشیرنژاد، حسن (۱۳۸۶). «جایگاه، کاربرد و نگرش‌های گویشوران در استان مازندران». دکتری زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه علامه طباطبایی (به راهنمایی دکتر یحیی مدرسی).
- ۱۷) بصیرت، سولماز (۱۳۸۴). «نظام صرفی و نحوی تاتی معیار». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی (به راهنمایی دکتر سعید عریان).
- ۱۸) بلند، حسن (۱۳۸۵). «بررسی گوش بستکی در شهرستان بستک». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی (به راهنمایی دکتر ایران کلباسی).
- ۱۹) بیک بابایی، بهروز (۱۳۸۳). «مقایسه واژگان زبان ترکی مهجور آذربایجان با واژگان زبان ترکی منطقه آذربایجان ایران». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۲۰۰ ص (به راهنمایی دکتر مصطفی عاصی).
- ۲۰) پورمند، خیرالله (۱۳۷۴). «بررسی گوش لکی دره‌شهر». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه تهران، ۲۹۸ ص (به راهنمایی دکتر علی افخمی).
- ۲۱) جلال‌پور، حسین (۱۳۸۴). «بررسی گوش گناوه به انضمام فرهنگ عامه».

- کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۲۲۵ ص (به راهنمایی دکتر محمدعلی گذشتی).
- ۲۲) جلالی کندلوسی، مرتضی (۱۳۸۳). «بررسی ساختار گروه اسمی در گویش غرب مازندران (نوشهر) بر اساس نظریهٔ ایکس تیره». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۱۱۹ ص (به راهنمایی دکتر بهمن زندی).
- ۲۳) جمادی، محمد (۱۳۸۵). «بررسی گویش دلواری». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی (به راهنمایی دکتر ایران کلباسی).
- ۲۴) حسین‌زاده آزاد، طوبی (۱۳۸۲). «فعل مرکب در ترکی و اشتقاق‌های حاصل از آن». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی (به راهنمایی دکتر محمد دبیرمقدم).
- ۲۵) حسینیان سرشکی، نگار (۸۴-۱۳۸۳). «نظام آوایی و واجی زبان تاتی معیار». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۱۸۰ ص (به راهنمایی دکتر یدالله پرمون).
- ۲۶) دلبری، سکینه (۱۳۸۵). «بررسی گویش سبزواری». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه علامه طباطبایی (به راهنمایی دکتر مجتبی منشی‌زاده).
- ۲۷) دلگشایی، میترا (۸۳-۱۳۸۲). «بررسی گویش کردان». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۲۴۴ ص (به راهنمایی دکتر ایران کلباسی).
- ۲۸) دمساز، علیرضا (۱۳۷۵). «فرهنگ عبارات و اصطلاحات گویش کهکیلویه و بویراحمد». کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی (به راهنمایی دکتر جلیل تجلیل).
- ۲۹) دهقانی، افشین (۱۳۸۳). «بررسی ساختمان صرفی - آوایی افعال در گویش چاردولی». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۱۴۷ ص (به راهنمایی دکتر یدالله پرمون).

- ۳۰) رجب‌پور لاجی، عبدالحکیم (۱۳۸۴). «بررسی گسترش جغرافیایی و ترسیم اطلس زبانی صد صورت زبانی در ۲۲ نقطه از چهار بخش شهرستان خواف». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه فردوسی مشهد، ۲۰۵ ص (به راهنمایی دکتر رضا زمردیان).
- ۳۱) رجبی، مجتبی (۱۳۸۵). «بررسی و مقایسه میزان درک مطلب خواندن دانش‌آموزان ترکمن‌زبان با دانش‌آموزان فارسی‌زبان». کارشناسی ارشد آموزش زبان فارسی، دانشگاه علامه طباطبایی (به راهنمایی دکتر سیدمحمد ضیاءحسینی).
- ۳۲) رحیمی جوکندان، آرش (۸۵-۱۳۸۴). «توصیف صرفی (ساخت واژه) گویش تالشی جوکندان». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۱۴۵ ص (به راهنمایی دکتر آریتا افراشی).
- ۳۳) رزم‌جو، سید هیبت‌الله (۱۳۸۴). «بررسی و توصیف نظام آوایی گویش لری کهکیلویه (دهدشت)». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه شهید بهشتی، ۱۸۶ ص (به راهنمایی دکتر مرتضی یمینی).
- ۳۴) رسایی، ایوب (۱۳۸۴). «گویش گیلکی فومنات». دکتری زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه علامه طباطبایی (به راهنمایی دکتر سیدمحمد ضیاءحسینی).
- ۳۵) رستگار مندجین، لیلا (۱۳۸۳). «نظام آوایی ترکی روستای مندجین: رویکردی زایشی و پس‌زایشی». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۳۳۱ ص (به راهنمایی دکتر یدالله پرمون).
- ۳۶) رستمی، علی اصغر (۱۳۸۱). «توصیف و طبقه‌بندی زبان (لوتر) سلیری». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه تهران، ۸۵ ص (به راهنمایی دکتر علی محمد حق‌شناس).
- ۳۷) رستمی نمینی، سولماز (۱۳۸۳). «نظام آوایی گیلکی اوشیان (گونه آبادی لپاس): رویکردی زایشی و پس‌زایشی». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۲۶۷ ص (به راهنمایی دکتر یدالله پرمون).
- ۳۸) رضانیا، کیانوش (۱۳۸۱). «فرهنگ و لهجه آباده». کارشناسی ارشد فرهنگ و زبان‌های باستانی، دانشگاه تهران (به راهنمایی دکتر محسن ابوالقاسمی).

- ۳۹) رئیسی اردکانی، ساناز (۱۳۸۵). «بررسی ریشه‌شناسانه گویش گراشی». کارشناسی ارشد فرهنگ و زبان‌های باستانی، دانشگاه شیراز (به راهنمایی دکتر فرخ حاجیانی).
- ۴۰) زارعی، زهره (۱۳۸۳). «بررسی الگوی تخصیص تکیه در گویش طره از دیدگاه واج‌شناسی وزنی (متریکال)». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۱۱۵ ص (به راهنمایی دکتر یدالله پرمون).
- ۴۱) زکایی، حسین (۸۵-۱۳۸۴). «بررسی فرآیندهای واجی گونه اصیل شهر نور». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۱۶۰ ص (به راهنمایی دکتر یدالله پرمون).
- ۴۲) زنده‌بودی، میثم (۱۳۸۵). «بررسی و توصیف زبان‌شناختی گویش بردستانی». کارشناسی ارشد فرهنگ و زبان‌های باستانی، دانشگاه شیراز (به راهنمایی دکتر فرخ حاجیانی).
- ۴۳) زنگنه، حسینعلی (۱۳۸۴). «بررسی و مقایسه صد صورت زبانی در گونه‌های غالب شهرهای تایباد و هرات». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۷۵ ص (به راهنمایی دکتر نادر جهانگیری).
- ۴۴) زین‌العابدینی چرندانی، عاصفه (۱۳۸۴). «بررسی تداخل ساخت‌های نحوی دانشجویان دو زبانۀ دختر آذری - فارسی زبان ساکن خوابگاه‌های شهر تهران». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۴۸ ص (به راهنمایی دکتر کامبیز محمودزاده).
- ۴۵) سلحشورنژاد، مریم (۱۳۸۴). «توصیف زبان‌شناختی گویش بوشهری». کارشناسی ارشد آموزش زبان فارسی، دانشگاه شیراز، ۳۲۱ ص (به راهنمایی دکتر فرخ حاجیانی).
- ۴۶) سلیمی خورشید، علی (۱۳۸۴). «بررسی ساختمان گروه اسمی در گویش مازندرانی براساس نظریه ایکس‌تیره». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه علامه طباطبایی (به راهنمایی دکتر ارسلان گلفام).
- ۴۷) سمائی‌نیا، فهیمه (۱۳۸۴). «بررسی پاره‌ای تغییرات اجتماعی و جغرافیایی زبان فارسی در سبزواری بر پایه نظریه ویلیام لباو». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه سیستان و بلوچستان (به راهنمایی دکتر نادر جهانگیری).

- ۴۸) سوری، مجید (۱۳۸۵). «گویش اندجی ملایر». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی (به راهنمایی دکتر ایران کلباسی).
- ۴۹) سوهانی، بهاره (۱۳۸۳). «نظام آوایی بلوچی سراوان (گونه آبادی بخشان): رویکردی خطی و غیرخطی». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۲۵۶ ص (به راهنمایی دکتر یدالله پرمون).
- ۵۰) شفیی زاده، ثریا (۱۳۸۳). «مقایسه دو گونه ترکی میانه و تبریز از لحاظ آوایی و واژگانی». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۱۲۳ ص (به راهنمایی دکتر مهدی نورزوی خیابانی).
- ۵۱) شهیدی، شکوفه (۱۳۸۰). «کولی‌ها و بررسی زبان کولی‌های خراسان». دکتری زبان و ادبیات فارسی. دانشگاه تهران، ۱۸۶ ص (به راهنمایی دکتر علی محمد حق‌شناس).
- ۵۲) شیخی، تهمینه (۱۳۸۵). «بررسی پدیده رمزگردانی در میان دوزبانه‌های ترکمنی-فارسی». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه علامه طباطبایی (به راهنمایی دکتر یحیی مدرسی).
- ۵۳) صابری، مجتبی (۱۳۸۴). «گویش کهکی تفرش (برزوشه)». کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی. پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی (به راهنمایی دکتر ابوالقاسم رادفر).
- ۵۴) صالحی ابرقویی، مریم (۱۳۸۵). «بررسی زبان‌شناختی گویش ابرکوه از توابع استان یزد». کارشناسی ارشد فرهنگ و زبان‌های باستانی، دانشگاه شیراز (به راهنمایی دکتر فرخ حاجیانی).
- ۵۵) صفایی اردکانی، مریم (۱۳۸۵). «ریشه‌شناسی منتخبی از واژگان گویش اردکان». کارشناسی ارشد فرهنگ و زبان‌های باستانی، دانشگاه شیراز (به راهنمایی دکتر فرخ حاجیانی).
- ۵۶) صفایی اصل، اسماعیل (۱۳۸۳). «بررسی نگرش دانش‌آموزان دوزبانه شهر مرند نسبت به کاربرد زبان فارسی با تکیه بر جنسیت و طبقه اجتماعی». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه علامه طباطبایی، ۲۰۰ ص (به راهنمایی دکتر سیدمحمد ضیاء حسینی).

- ۵۷) صفریان بارانلو، شهناز (۱۳۸۳). «بررسی فرایند باهم‌آبی واژگانی در اشعار ترکی آذری شهریار». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۱۲۴ ص (به راهنمایی دکتر سالار منافی اناری).
- ۵۸) طاهری، اسفندیار (۱۳۸۵). «گوشش‌بختیاری کوه‌رنگ». دکتری فرهنگ و زبان‌های باستانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی (به راهنمایی دکتر محمدتقی راشد محصل).
- ۵۹) عبدی، بهروز (۱۳۸۳). «تحلیل خطاهای واژگانی کردزبانان (گوشش‌کلهری) در یادگیری و کاربرد زبان فارسی». کارشناسی ارشد آموزش زبان فارسی، دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۸ ص (به راهنمایی دکتر محمد دبیرمقدم).
- ۶۰) عزیزی‌نژاد جولندان، ساسان (۱۳۸۴). «توصیف وندهای اشتقاقی و تصریفی در گوشش‌تالشی اسالمی». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه علامه طباطبایی (به راهنمایی دکتر سیدمحمد ضیاءحسینی).
- ۶۱) عسگرپور، داود (۱۳۸۴). «عوامل شناسایی احتمال در زبان فارسی و ترکی آذری». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۳۵۳ ص (به راهنمایی دکتر حسین وثوقی).
- ۶۲) عطاسعدی، ابراهیم (۱۳۸۳). «بررسی واژ-واجی وندهای ترکمنی». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۵۴ ص (به راهنمایی دکتر ارسالان گل‌فام).
- ۶۳) علایی، بهلول (۱۳۸۳). «موانع اجتماعی - فرهنگی کاربرد زبان فارسی به‌عنوان زبان آموزش در مناطق ترک‌زبان». کارشناسی ارشد آموزش زبان فارسی، دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۵۵ ص (به راهنمایی دکتر سیدمحمد ضیاءحسینی).
- ۶۴) فاضل اردکانی، فروغ (۱۳۸۰). «بررسی گوشش‌نائین». کارشناسی ارشد فرهنگ و زبان‌های باستانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، ۱۷۵ ص (به راهنمایی دکتر مصطفی عاصی).
- ۶۵) فلسفی، علیرضا (۱۳۸۵). «نمود فعل در گوشش‌گیلکی لاهیجان». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه علامه طباطبایی (به راهنمایی دکتر مجتبی منشی‌زاده).

۶۶) فولادی، پریسا (۱۳۸۲). «تعیین برخی تفاوت‌های آوایی، صرفی و نحوی گونه نوشتاری با گونه گفتاری (گفتگویی) در فارسی تهرانی». کارشناسی ارشد آموزش زبان فارسی، دانشگاه علامه طباطبایی (به راهنمایی دکتر غلامرضا تجویدی).

۶۷) قدردان، مهرداد (۱۳۸۴). «بررسی و توصیف زبانشناختی گویش زرتشتیان شریف‌آباد اردکان یزد». کارشناسی ارشد فرهنگ و زبان‌های باستانی، دانشگاه شیراز، ۱۴۹ ص (به راهنمایی دکتر محمودرضا دستغیب بهشتی).

۶۸) قهرمانی، هاشم (۱۳۸۴). «توصیف زبانشناختی گویش منطقه گودشانه از توابع داراب». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه شیراز، ۱۶۲ ص (به راهنمایی دکتر محمدرضا پرهیزگار).

۶۹) کاظمی، فروغ (۱۳۸۴). «بررسی خطاهای نحوی لک زبانان در یادگیری و کاربرد زبان فارسی». کارشناسی ارشد آموزش زبان فارسی، دانشگاه علامه طباطبایی (به راهنمایی دکتر گلناز مدرسی قوامی).

۷۰) کریم، حمیدرضا (۱۳۵۷). «مقایسه تصریف فعل در گویش‌های منطقه سمنان». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه تهران، ۹۰ ص (به راهنمایی دکتر علی محمد حق شناس).

۷۱) کریمی، یادگار (۱۳۸۴). «ضمیر انتزاعی در زبان کردی». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۱۰ ص (به راهنمایی دکتر سید علی میرعمادی).

۷۲) کلفچی خیابانی، معصومه (۱۳۸۴). «قلب نحوی در زبان ترکی آذری». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۶۵ ص (به راهنمایی دکتر ارسلان گلغام).

۷۳) گلپور لاسکی، فردوس (۱۳۸۳). «توصیف زبانشناختی گویش تالشی بخش احمدسرگوراب شهرستان شفت». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه شیراز، ۱۹۹ ص (به راهنمایی دکتر مرتضی یمینی).

۷۴) مجلل آذر، افسانه (۱۳۸۳). «گویش خیرآبادی در سمنان». کارشناسی ارشد

- زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۲۶۰ ص (به راهنمایی دکتر ایران کلباسی).
- ۷۵) محبی، ناصر (۱۳۸۶). «بررسی گویش، اشعار و داستان‌های شفاهی بستک». کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه علامه طباطبایی (به راهنمایی دکتر اورنگ ایزدی).
- ۷۶) محبی بهمنی، حسن (۱۳۸۳). «بررسی و توصیف زبان‌شناختی گویش مینابی». کارشناسی ارشد آموزش زبان فارسی، دانشگاه شیراز، ۲۲۲ ص (به راهنمایی دکتر محمودرضا دستغیب بهشتی).
- ۷۷) محمدی، محمد (۱۳۸۵). «بررسی گویش کردی کرمانشاهی و مقایسه آن با کردی سنندجی». کارشناسی ارشد فرهنگ و زبان‌های باستانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی (به راهنمایی دکتر کتایون مزدپور).
- ۷۸) محمدی، میرسعده (۸۴-۱۳۸۳). «بررسی آرایش سازه‌های جملات پرسشی، امری یا تعجبی در زبان ترکی آذری». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۱۳۴ ص (به راهنمایی دکتر یدالله پرمون).
- ۷۹) محمودی بختیاری، بهروز (۱۳۸۳). «نظام حالت در زبان‌های ایرانی نو غربی: پژوهشی رده‌شناختی». دکتری زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه علامه طباطبایی، ۲۰۰ ص (به راهنمایی دکتر علی محمد حق شناس).
- ۸۰) مفیدی نیستانک، روح‌الله (۱۳۸۳). «بررسی ساخت گروه فعلی در زبان نائینی بر اساس فرضیه فاعل درون گروه فعلی». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه علامه طباطبایی (به راهنمایی دکتر محمد دبیرمقدم).
- ۸۱) مقیمان، سهیلا (۱۳۸۲). «بررسی گویش نیشابور (توصیف زیانشناختی)». کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد (به راهنمایی دکتر تقی وحیدیان کامیار).
- ۸۲) ملکی ضیابری، سیدحمزه (۱۳۸۵). «مقایسه گویش روستای ضیابری و شهر رشت». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی (به راهنمایی دکتر ایران کلباسی).

- ۸۳) مهدی‌زاده، نصرت‌الله (۱۳۸۶). «تحلیل خطاهای گفتاری زبان‌آموزان کردزبان ایلامی شهرستان شیروان چرداول در یادگیری و کاربرد زبان فارسی». کارشناسی ارشد آموزش زبان فارسی، دانشگاه علامه طباطبایی (به راهنمایی دکتر گلناز مدرسی قوامی).
- ۸۴) میردهقان فراشاه، مهین‌ناز (۱۳۸۴). «حالت‌نمایی افتراقی در زبان‌های هندی، اردو، پشتو و بلوچی در چهارچوب نظریه بهینگی». دکتری زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه فردوسی مشهد، ۲۵۷ ص (به راهنمایی دکتر نادر جهانگیری).
- ۸۵) میرشمسی، محمد (۱۳۸۴). «گویش بخش کاخک شهرستان گناباد». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه علامه طباطبایی، ۲۲۷ ص (به راهنمایی دکتر ایران کلباسی).
- ۸۶) ناطوری، مهرناز (۱۳۸۳). «نظام آوایی گویش لکی هرسین از دیدگاه انگاره واج‌شناسی زایشی استاندارد». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۲۴۳ ص (به راهنمایی دکتر یدالله پرمون).
- ۸۷) نبی‌فر، نساء (۱۳۸۳). «تحلیل معناشناختی استعاره‌های مرده و زنده در زبان ترکی آذری». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی (به راهنمایی دکتر آریتا افراشی).
- ۸۸) نراقی، محسن (۱۳۸۴). «بررسی ریشه‌شناسانه فرهنگ و اماکن باستانی لار». کارشناسی ارشد فرهنگ و زبان‌های باستانی، دانشگاه شیراز، ۱۵۱ ص (به راهنمایی دکتر محمودرضا دستغیب بهشتی).
- ۸۹) نرگسی، حیدر (۱۳۸۴-۸۵). «بررسی ساختارهای مورفولوژیکی فعل در آثار مکتوب معاصر زبان کردی سورانی». کارشناسی ارشد فرهنگ و زبان‌های باستانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۱۲۰ ص (به راهنمایی دکتر سعید عریان).
- ۹۰) نظری، عبدالله (۱۳۸۴). «بررسی گروه فعلی زبان ترکمنی بر مبنای اصول برنامه‌کمینه‌گرا». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه سیستان و بلوچستان (به راهنمایی دکتر عباسعلی آهنگر).
- ۹۱) نعمت‌اللهی، مرضیه (۱۳۸۴). «مقایسه دو گونه زبانی آباده و صنعاد». کارشناسی

- ارشد زبان‌شناسی همگانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی (به راهنمایی دکتر ایران کلباسی).
- ۹۲) هاشمی خطبه‌سرا، خرم (۱۳۸۵). «گویش تالشی روستای کشلی». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی (به راهنمایی دکتر ایران کلباسی).
- ۹۳) همتی، گلایل (۱۳۸۳). «بررسی تکواژهای قاموسی دانش‌آموزان دو زبانۀ آذری - فارسی». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی (به راهنمایی دکتر شهین نعمت‌زاده).
- ۹۴) هاشمی قلاتی، انسیه (۱۳۸۵). «بررسی زبان‌شناختی گویش قلاتی». کارشناسی ارشد فرهنگ و زبان‌های باستانی، دانشگاه شیراز (به راهنمایی دکتر فرخ حاجیانی).
- ۹۵) هورن، اسلام (۱۳۸۳). «توصیف ساختمان دستوری زبان ترکمنی بر اساس نظریۀ مقوله و میزان». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه اصفهان (به راهنمایی دکتر سید محمدتقی طیب).
- ۹۶) یارمادی، داریوش (۱۳۸۴). «توصیف ساخت نحوی گویش کلهری بر اساس نظریۀ اصول و پارامترها». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه رازی کرمانشاه ۱۵۳ ص (به راهنمایی دکتر خسرو غلامعلی زاده).
- ۹۷) یدالله‌پور، زبیده (۱۳۸۵). «بررسی آواشناختی گویش مازندرانی (بابلی)». کارشناسی ارشد آموزش زبان فارسی، دانشگاه علامه طباطبایی (به راهنمایی دکتر گلناز مدرسی‌قوامی).
- ۹۸) یزدان‌شناس، حیدر (۱۳۸۴). «بررسی زبانشناختی گویش تنگستانی». کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه شیراز، ۲۴۰ ص (به راهنمایی دکتر فرخ حاجیانی).
- ۹۹) یعقوبی، حسن (۱۳۸۳). «بررسی و توصیف گویش سرخه‌ای». کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه علامه طباطبایی (به راهنمایی دکتر اورنگ ایزدی).
- ۱۰۰) یوسفیان، پاکزاد (۱۳۸۳). «توصیف رده‌شناختی زبان بلوچی». دکتری زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه اصفهان، (به راهنمایی دکتر ساسان سپنتا).

- 101) Abdollahi, Sarfaraz (2005). "A Description of the Dialect of Baseri". M.A. in Linguistics, Shiraz University, 175 P. (Supervised by Dr. M. Parhizgar).
- 102) Shabani, Amrollah (2004). "A Linguistic Study of the Hendiani Dialect Oriented Towards Comparison with Standard Persian". M.A. in Linguistics, Shiraz University, 236 P. (Supervised by Dr. J. Rahimian).
- 103) Khazai, Abdorashid (2005). "A Syntactic Contrastive Analysis of Balouchi and English". M.A. in Linguistics, Sistan & Balouchestan University (Supervised by Dr. P. Yousefian).
- 104) Zabangir fard, Habib (2004). "A Linguistic Description of the Dialect of Ardekan of Fars". M.A. in Linguistics, Shiraz University, 275 P. (Supervised by Dr. L. Yarmohammadi).

جمع بندی

با نگاهی کلی به مطالعات گویش شناسی که در قالب پایان‌نامه‌های تحصیلی در کشور به‌انجام رسیده‌است می‌توان گفت که از مجموع ۵۰۷ رساله انجام شده در این زمینه، ۳۲۵ رساله در فاصله زمانی ۸۵-۱۳۷۵ در دانشگاه‌های دولتی و آزاد کشور ارائه شده‌اند که این خود از رونق نسبی پژوهش‌های این حوزه در دهه گذشته خبر می‌دهد. نتایج تحلیل آماری - موضوعی اطلاعات مندرج در این سه فهرستگان، حاکی از آن است که، در این دهه، تمایل به بررسی نحوی - دستوری گویش‌ها در صدر پژوهش‌های انجام شده قرار داشته و، پس از آن، مطالعات آوایی (۴۱ مورد)، واژگانی (۲۹ مورد)، ساختوازی (۲۶ مورد)، جامعه‌شناسی (۲۲ مورد) و ریشه‌شناسی (۱۳ مورد) در مرتبه‌های بعدی قرار دارند. ۲۲ رساله نیز در این مدت به مطالعه تطبیقی و ویژگی گویش‌ها اختصاص یافته‌است.

در دهه گذشته، از میان زبان‌ها و گویش‌های مورد مطالعه، بیشترین میزان به زبان ترکی آذری معطوف بوده است (۵۵ مورد) و پس از آن، به ترتیب، می‌توان به کردی (۳۴ مورد) لری و گیلکی (هریک با ۲۱ مورد)، مازندرانی (۱۹ مورد)، بلوچی (۱۰ مورد)، ترکمنی

(۷مورد) و تاتی (۶مورد) اشاره کرد. مطالعات مذکور به ترتیب بسامد وقوع در رشته‌های زبان‌شناسی همگانی، فرهنگ و زبان‌های باستانی (۳۴مورد)، زبان و ادبیات فارسی (۲۵مورد) و آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان (۱۵مورد) به انجام رسیده است.

در این مدت، از ۲۴ دانشگاه دولتی و آزاد مورد نظر، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی با ۸۳ پایان‌نامه، بیشترین تعداد را در این زمینه به خود اختصاص داده، سپس دانشگاه‌های علامه طباطبایی (۵۰مورد)، دانشگاه شیراز (۴۶مورد)، دانشگاه تهران (۳۹مورد)، فردوسی مشهد (۲۵مورد)، اصفهان (۱۶مورد) تربیت مدرس و پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی (هریک با ۱۷مورد) و دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات (۱۰مورد) در رده‌های بعدی قرار می‌گیرند.

همچنین، در دهه اخیر، از میان استادان دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی، به ترتیب، خانم دکتر ایران کلباسی (۳۰مورد) و آقایان دکتر رضا زمردیان (۱۶مورد)، دکتر سیدمحمد ضیاءحسینی و دکتر محمودرضا دستغیب بهشتی (هریک با ۱۴مورد)، دکتر یدالله ثمره، دکتر مصطفی عاصی و دکتر یدالله پرمون (هریک با ۱۰مورد)، دکتر علی محمد حق شناس، دکتر یحیی مدرس، دکتر علی افخمی و دکتر سعید عربان (هریک با ۹مورد)، راهنمایی بیشترین تعداد پایان‌نامه را در این حوزه بر عهده داشته‌اند.

با نگاهی به اطلاعات ارائه شده در این سه فهرستگان، می‌توان نابرابری و عدم توزیع مطلوب این پژوهش‌ها را در میان گویش‌های کشور به وضوح مشاهده کرد که جا دارد گروه‌های آموزشی ذیربط، مطالعات آتی را به سمت گویش‌های کمتر مطالعه شده‌ای چون مشهدی، بروجردی، آبادانی، ماهشهری، اردستانی، اراکی، ساوه‌ای، نهبندانی، جندقی، بوکانی، بیجاری، برازجانی، لردگانی و... سوق دهند.

تأملی در اطلاعات مندرج در مجموعه حاضر (بخش سوم) مؤید این ادعاست که اطلاعات ارائه شده در دو فهرستگان قبلی توانسته است در ایفای رسالت اطلاع‌رسانی خود و معرفی پیشینه مطالعات انجام شده در این زمینه تا حد زیادی مؤثر واقع شود و از میزان پژوهش‌های موازی بکاهد. قدر مسلم، در سایه تداوم این برنامه‌ریزی و دقت نظر، مسیر تکمیل اطلس زبان‌شناسی ایران هموارتر خواهد شد.

